

بسمه تعالی

" آئین نامه اجرایی شیوه فعالیت تالار فکر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی "

پیرو ارسال کلیات و برنامه اجرایی تالار فکر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و آغاز فعالیت تالار و اتاق های فکر ستادی و استانی، موارد ذیل جهت هماهنگ سازی فعالیت ها، ایجاد وحدت رویه، شفافیت روندهای جاری و افزایش بهره وری آئین نامه حاضر ابلاغ می گردد.

• تعاریف:

تعاریف ارائه شده در ذیل کاربردی، ساختاری، دستورالعملی و کارکردی بوده و بر اساس کلیات و برنامه اجرایی تالار فکر وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، باز اندیشی های صورت پذیرفته در روند کار، مشاوره های صورت گرفته با متخصصین گوناگون و نظرات منعکس شده از سطوح اجرایی (ادارات کل استانها)، تدوین شده است.

- **اتاق فکر:** نوعی ساختار سازمانی غیر رسمی با ماهیت مشاوره ای به عنوان کمک کار مدیران ارشد ستادی و استانی با مکانیزم های مشاوره ای، پژوهشی، اجرایی، ارتباطی و غیره بوده که اقدام به بررسی ابعاد مختلف مسائل (استراتژیک یا جاری) مبتلا به بخش تعاون، کار و رفاه اجتماعی و راهکارهای عملیاتی مناسب جهت حل آنها می باشد. اتاق های فکر از نظر نام گذاری در سطح ستادی، به شکل موضوعی نام گذاری شده اند، اما از نظر کارکردی مسئله محور می باشند. اتاق های فکر وظیفه تصمیم سازی و طراحی سیاست ها و راهکارها را داشته، اما مجاز به تصمیم گیری و برنامه ریزی نخواهند بود.

- اهمیت اتاق های فکر:

اتاق های فکر، نوعی از ساختارهای غیررسمی مورد استفاده در **نظامهای مدیریت دانش** هستند از نقاط قوت این ساختارها، پاسخگویی سریع و انعطاف پذیر به مسایل و مشکلات مطرح در سطوح کلان سازمانی، لایه بندی، ارائه و بستر سازی جهت کاربرد سریع دانش در عمل و مقابله یا پیشگیری از مشکلات می باشد. همچنین از بعد ماهیتی، اتاق ها و تالار فکر، پروژه محور بوده یعنی می بایست مسایل موردی و تخصصی را حل نمایند.

از طرف دیگر باید توجه داشت ضعف ارتباط ارگانیک بین حوزه‌های نظر و عمل، یعنی مراکز تفکر و افراد متفکر با سازمانها، نارسایی است که اگر چه به درجات مختلف در همه جای دنیا وجود دارد ولی وجود ارتباط کارکردی بین این دو حوزه نه تنها یک ارتباط بهینه بلکه نوعی ارتباط ضروری بوده چرا که فقدان آن باعث افت عملکرد و ایجاد ضرر به منافع سازمانی و ملی می‌گردد. دریک بیان ساده، سازمان‌ها به عنوان بخش اجرایی مسئولیت طرح دغدغه و بیان مساله را داشته و مراکز تفکر نیز در مقابل، صرف نظر از نوع تحقیق، وظیفه مطالعه دغدغه، روشمند کردن و هدایت نظری و مفهومی آن برای رسیدن به پاسخ‌های کاربردی را دارد. فقدان چنین ارتباطی هر دو بخش را گرفتار رکود نموده و آنها را درگیر مناسک گرایبی سازمانی می‌نماید و در نتیجه، هدف غایی در هر دو بخش به دست فراموشی سپرده می‌شود.

با توجه به توضیحات ارایه شده، برخی سازمان‌های اجرایی که به این گسست آگاهی یافته، روش‌های مختلفی را برای احیاء این رابطه تعریف می‌نمایند. تشکیل اتاق فکر، یکی از این روشهاست که به عنوان نقطه ارتباط اصحاب نظر و عمل سعی دارد با احیاء رابطه بین این دو، در راستای اصل تحقیق و توسعه گام بردارد.

اعضا اتاق فکر:

نظر به این که اتاق فکر مسئله محور هستند، انتظار میرود که بتوانند راه حل‌های عملی و نه صرفاً نظری برای مسایل ارایه نمایند. لذا اهمیت خبرگان تعاون، فعالان تعاونی و کسانی که در خصوص تعاونی‌ها دارای سابقه و دانش علمی و عملی ویژه هستند، در این اتاق از جایگاه ممتاز برخوردار خواهند بود. بر این اساس اعضای اتاق را افراد زیر تشکیل می‌دهند:

۱- خبرگان تعاون شامل:

الف) بازنشستگان تعاون با سابقه اجرایی موفق؛

ب) مدیران عامل تعاونی‌های موفق

ج) کارآفرینان تعاونی در زمینه‌های اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی

۲- شخصیت‌های حقیقی دانشگاهی و تحقیقاتی که در زمینه تعاون، فعالیت‌های تحقیقاتی ارزشمند و مهم انجام داده باشند. تناسب اعضای خبره تعاون در اتاق فکر نسبت به شخصیت‌های دانشگاهی و پژوهشی حداکثر ۷۵ درصد و حداقل ۵۰ درصد خواهد بود. هر اتاق فکر در سطوح ستادی یا استانی دارای یک مدیر (در سطوح استانی

مدیر کل هر استان) یک دبیر (در سطوح استانی کارشناس یا رئیس اداره تحقیقات، آموزش و ترویج)، یک منشی و حداقل ۵ نفر عضو می باشد. (کل اعضا ۱۳ - ۵ نفر)

شرایط پذیرش اعضای دانشگاهی اتاق شامل داشتن مدرک دکتری (یا کارشناسی ارشد با پنج سال سابقه کار اجرایی)، آشنایی با مسائل اجرایی بخش و مسائل حوزه تخصصی تعاون، کار و رفاه اجتماعی، برخورداری از حداقل صلاحیت لازم جهت جذب به عنوان هیات علمی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یا هم تراز آنها) حداقل دو مقاله علمی - پژوهشی، کتاب، تحقیق، تدریس در دانشگاه).

برای اعضا مدعو غیر مدیر و یا به عبارتی اعضا کارشناسی اتاق، داشتن مهارت یا ویژگی خاص در حوزه‌های علمی تخصصی می باشد. در روند انتخاب اعضا می بایست تعادل بین تعداد اعضا مدیریتی و کارشناسی برقرار گردیده و در صورت نیاز می توان از مدیران سایر دستگاهها (حسب مورد) به عنوان عضو دائم یا موردی اتاق استفاده نمود.

لازم به ذکر است که مدیر، دبیر و منشی اتاقها از شرایط ذکر شده در این بند معاف بوده و تنها شرط احراز، سمت سازمانی آنان خواهد بود).

مدیران اتاقهای فکر مجاز بوده در صورت فوری بودن روند رسیدگی به مسایل خاص، آنها را راساً در قالب میکروپروژه، برون سپاری کرده و در اولین جلسه رسمی به اطلاع اعضا برسانند.

منابع نیاز سنجی و تعیین اولویت مسایل قابل بررسی در اتاقهای فکر

مسائل قابل بحث در اتاق فکر توسط منابع زیر قابل تعیین است:

- شورای معاونین وزیر، مدیران ارشد ستادی و استانی؛

- اعضا اتاق به عنوان نوعی مباحث جدید و کاربردی؛

- سایت مجازی اندیشه سرای تعاون.

لازم به ذکر است در هر شرایط، ماهیت کاربردی و اجرایی مسایل باید مورد توجه جدی قرار گیرد. در صورتی که اتاق با مسایل عدیده روبرو باشد، می‌بایست مسایل از نظر اهمیت موضوعی و اضطرار زمانی، اولویت‌بندی شود و مسایل دارای اولویت، در اتاق مطرح شود (نیاز سنجی محورها).

روند یا شیوه اولویت‌بندی با توجه به شاخص‌ها و شرایط در نظر گرفته شده توسط اتاق و به شکل مستقل خواهد بود.

- **شیوه پرداختن به موضوعات پژوهشی:** انجام موضوعات پژوهشی دارای اولویت، به دو شیوه کلی قابل انجام می‌باشد:

- **مطالعات و بررسی‌های کاربردی کوچک و متوسط با روشهای کیفی**

این نوع پژوهش‌ها در قالب اتاق فکراستان به سه شکل قابل انجام است:

الف: جمع‌بندی مسائل و مشکلات و راه حل آنها صرفاً در قالب بحث کارشناسی در اتاق فکر

ب: بحث در اتاق به همراه انجام میکروپروژه (انجام میکروپروژه حداکثر تا سقف ۳ میکروپروژه بلامانع است).

تبصره: در موارد خاص انجام بیش از سه میکروپروژه با کسب موافقت کتبی ستاد قابل اجرا است.

سقف اعتبار هر میکروپروژه ۱۵ میلیون ریال (معادل یک میلیون و پانصد هزار تومان) می‌باشد و عقد قرارداد در استان انجام می‌پذیرد و از اعتبارات استانی قابل پرداخت است.

ج: طرحهای تحقیقاتی متعارف تا سقف ۵۰ میلیون ریال (معادل پنج میلیون تومان)

پس از ارسال عنوان، پروپوزال طرح و شرح خدمات به ستاد و تایید آن توسط دبیرخانه مرکزی اتاق فکر، عقد قرارداد در استان و از اعتبارات استانی بلامانع است. ناظر استانی این طرح‌ها اتاق فکر استان می‌باشد.

اتاق فکراستان ملزم به ارسال گزارش مرحله ای طرح پس از پایان هر مرحله به ستاد جهت تایید است.

در صورتی که بررسی و پژوهش مورد نظر به لحاظ ابعاد یا هر دلیل متقاعد کننده دیگری امکان اجرا به صورت‌های آمده در بندهای الف و ب را نداشته باشد و از طرف دیگر، ضرورت اجرای آن محرز گردیده باشد و مبلغ آن نیز در قالب تحقیقات متعارف و با تنظیم پروپوزال و رعایت کلیه شرایط و ضوابط مربوطه قابل بررسی خواهد بود.

- تحقیقات متعارف با اعتبار بیش از ۵۰ میلیون ریال

این تحقیقات در واقع همان کارکردی است که در شورای پژوهشی سابق استان دنبال می شد و اکنون با ادغام فعالیت شورای پژوهشی با اتاق فکر در این اتاق دنبال می شود.

۱- تصویب عنوان به انضمام شرح خدمات هر کدام از عناوین (پس از ارسال اتاق فکر استان) توسط ستاد انجام می گیرد.

۲- سپس موضوع با نظارت اتاق فکر استان فراخوان عمومی می شود.

۳- اتاق فکر از بین پروپوزال های رسیده، پروپوزال قوی تر را انتخاب و به ستاد ارسال می نماید.

۴- عقد قرارداد در ستاد صورت می گیرد

• روال کلی چگونگی انجام موضوعات پژوهشی در اتاق فکر:

۱- موضوعات پژوهشی بر اساس اهمیت و ضرورت عملی در اتاق فکر استان مورد بحث قرار می گیرد.

۲- موضوعات پژوهشی تصویب شده به دبیرخانه مرکزی اتاق فکر ستاد ارسال می گردد.

۳- موضوعات پژوهشی ارسالی به دبیرخانه مرکزی اتاق فکر به لحاظ اهمیت و نیاز استان مورد بررسی قرار می گیرد.

۴- موضوعات پژوهشی تصویب شده توسط دبیرخانه مرکزی اتاق فکر به ادارات کل استان اعلام می گردد.

پس از دریافت موضوعات پژوهشی تصویب شده، ادارات کل استان می توانند اجرای موضوعات پژوهشی مذکور را به سه صورت پیگیری نماید.

۴-۱) نتیجه گیری موضوع پژوهشی از طریق ایجاد توفان فکری در جلسات با حضور افراد صاحب نظر و ذی صلاح که توسط اتاق فکر استان دعوت می گردند.

در صورتی که این جلسات و اطلاعات مستخرج از آن، پس از جمع بندی به عنوان راهکار عملی و قابل اجرا برای موضوع پژوهشی مذکور متناسب نباشد، استان می تواند از روش ذیل استفاده نماید.

۴-۲) در این حالت، موضوع از طریق مطالعات کتابخانه ای و تحقیقات اینترنتی و مراجعه به اسناد و مدارک مورد تحقیق و بررسی قرار گرفته و راهکار عملی لازم ارائه می گردد.

توضیح: مبلغ هر کدام از مطالعات کتابخانه ای موضوع این بند سه میلیون تا پنج میلیون ریال (۳۰۰ تا ۵۰۰ هزار تومان) خواهد بود.

۳-۴) در صورتی که موضوع پژوهشی مورد بحث با هیچکدام از روشهای قبلی میسر نبود، اتاق فکر استان می تواند از طریق واگذاری موضوع پژوهشی در قالب میکروپروژه اقدام به عقد قرارداد با فرد ذی صلاح بنماید.

توضیح (۱): قرارداد هر میکروپروژه مبلغ ۱۵ میلیون ریال (معادل یک میلیون و پانصد هزار تومان) خواهد بود.

توضیح (۲): به منظور انتخاب هر چه شایسته تر عناوین میکروپروژه در ستاد، استان موظف است عناوین میکروپروژه های پیشنهادی را با شرح خدمات هر یک به ستاد ارسال نماید.

ستاد پس از بررسی موضوعات مذکور مطالعه شرح خدمات آنها نسبت به انتخاب و ابلاغ آنها به استان اقدام می نماید.

توضیح (۳): اتاق فکر استان می تواند بر حسب ضرورت و اهمیت عملی و اجرای موضوع پژوهشی برای هر موضوع پژوهشی ۱ تا ۳ میکروپروژه در نظر بگیرد.

• مستند سازی فعالیت ها در اتاق های فکر :

تمامی صورتجلسه های اتاق های فکر استانی و اتاق های ستادی می بایست در اسرع وقت به دبیرخانه مرکزی ارسال گردد.

ضمیمه شماره (۱) : شیوه نگارش مطالعات و بررسی های کاربردی کوچک و متوسط با روشهای کیفی

(۱) هر پروژه باید در برگیرنده چند بخش مشتمل بر صفحه عنوان، مقدمه حداکثر ۲ صفحه، طرح مسئله و تشریح کاربردی آن حداکثر ۳ صفحه، واژگان و اصطلاحات (به شکل کاربردی)، حداکثر ۲ صفحه، تئوریه ها و مدل های مورد استفاده روش شناسی (حداکثر ۲۰ صفحه)، یافته ها و تحلیل و نتیجه گیری (حداکثر ۱۵ صفحه) و در نهایت پیشنهادهای کاربردی با توجه به شرایط کلی و اختصاصی بخش تعاون، کار و رفاه اجتماعی (حداکثر ۱۳ صفحه) باشد. (کلیه مطالعات کیفی می بایست همراه گزارش نهایی، دارای پاورپونت مربوطه نیز باشند) (کل گزارش بین ۶۰-۲۰ صفحه).

- ۲) بحث مستند سازی می‌بایست به شکل ویژه در روند نگارش پروژه‌های کوچک متوسط کاربردی (منبع نگاری داخلی و انتهای متن) دنبال شود.
- ۳) مباحث تا حد ممکن باید کاربردی، اجرایی و تجربی باشد و به شکل کاملاً راهگشا و متناسب با شرایط محیط فعلیتی و جهت حل مشکلات طرح شده ارایه گردد.
- ۴) از نگارش مطالب به شکل گسسته و غیر منسجم به شدت پرهیز شده و توالی مطالب کاملاً می‌بایست رعایت شود. (مطالب هر بخش کاملاً مرتبط باشد و همچنین بخش‌های مختلف نیز می‌بایست با هم ارتباط داشته باشند).
- ۵) گزارشات تکمیلی می‌بایست توسط حداقل نیمی از اعضاء ثابت اتاق‌های فکر استانی یا ستادی، مورد تایید قرار گیرد.
- ۶) نسخه‌ای از گزارش نهایی می‌بایست جهت اطلاع با ذکر کلیه جزئیات، جهت دبیرخانه ارسال گردد. دبیرخانه می‌تواند در صورت نیاز با داوری مجدد، نظرات تکمیلی، تاییدی یا رد خود را نسبت به گزارش اعلام داشته و اتاق‌های فکر ستادی و استانی موظف به اعمال نظر دبیرخانه می‌باشند.
- ۷) شیوه پرداخت جهت پروژه‌های کوچک متوسط کاربردی دو مرحله‌ای بوده (بدون پیش پرداخت) و حداکثر نیمی از مبلغ قرارداد بعد از ارائه گزارش ویرایش اول (گزارش کامل ارائه شده جهت داوری) و تایید اولیه کارفرما به مجری پرداخت می‌شود و مابقی مبلغ پس از ارسال گزارش اصلاح شده و نهایی به دبیرخانه (مبنا تاریخ ثبت در دبیرخانه وزارتخانه یا دبیرخانه مرکزی اتاق فکر)، حداکثر ظرف ۴۵ روز پرداخت شده و چنانچه، جویب‌ای از جانب دبیرخانه مرکزی اتاق به اتاق‌های فکر استانی یا ستادی ارسال نگردید، گزارش مربوطه پذیرفته شده تلقی خواهد شد و پرداخت مابقی مبلغ به مجری توسط اتاق‌های فکر بلامانع است. (چنانچه مجری پروژه‌های کوچک متوسط کاربردی، امکان ارائه ضمانت‌های لازم شامل چک، سفته و یا دیگر ضمانت‌های قانونی قابل قبول در قانون جهت چنین کارهایی داشته باشد، در آن صورت می‌تواند حداکثر ۲۵ درصد کل قرارداد را به عنوان پیش پرداخت اخذ نماید. سایر مراحل دریافت نیز همانند مباحث فوق خواهد بود).
- ۸) مدت زمان اجرای پروژه‌های کوچک متوسط کاربردی بین ۳ تا ۶ ماه بوده و تمدید مدت زمان کار برای ۲ ماه دیگر دیگر بلامانع است. شروع پروژه نیز با تاریخ تبادل قرارداد (نه امضای) فیما بین محاسبه گردد که باید مکتوب شود.
- ۹) چنانچه مجری میکروپروژه‌ها به رد میکروپروژه خود و یا کسر مبلغی از پروژه اعتراض داشته، می‌تواند ادله خود را به شکل مستقیم و مکتوب جهت دبیرخانه مرکزی اتاق فکر ارسال داشته و نظر دبیرخانه مذکور در این مورد غیر قابل اعتراض بوده و بالاترین مرجع در ساختار اداری تلقی می‌شود. (حداکثر ۴۵ روز بعد از ثبت اعتراضیه در دبیرخانه مرکزی اتاق فکر)
- ۱۰) در صورت فسق قرارداد بعد از شروع (تبادل قرارداد) از جانب طرفین، هر یک از دو طرف قرارداد مکلف به جبران ضرر و زیان وارده، حداکثر به میزان دو برابر مبلغ قرارداد خواهند بود.

۱۱) هر یک از قراردادهای می‌بایست الزاماً دارای شرح خدمات، حدود انتظارات از پروژه، و تشریح نوع خروجی مورد نیاز باشند.

۱۲) سایر شرایط قرارداد همانند قراردادهای تحقیقاتی و در صورت عدم انطباق، همانند سایر قراردادهای جاری و قانونی مورد استفاده در وزارتخانه می‌باشد.

ضمیمه شماره (۲): دستورالعمل تهیه بانک اطلاعات اعضا اتاق های فکر

ایجاد بانک های اطلاعاتی و جمع کردن اطلاعات مربوط به صاحب نظران و اعضا اتاق های فکر، از جمله اقداماتی اساسی و لازم جهت کارآمد سازی و افزایش بهره وری اتاق های فکر می باشد.

۱) دبیرخانه تالار فکر و همچنین دبیرخانه اتاق های فکر استانی جهت تهیه بانک اطلاعات اعضا می بایست اقدام به ایجاد فولدر های دو گانه به نام فولدر اعضا فعال و فولدر پتانسیل ها (جهت استفاده آتی) نمایند. در فولدر اعضا فعال، فایل رزومه (C.V) اعضا ثابت و مدعو فعلی قرار می گیرد. در فولدر پتانسیل ها، رزومه افراد صاحب نظری که می توانند در آینده با اتاق همکاری کنند، قرار خواهند گرفت. فولدر اعضا فعال، دارای دو زیر بخش به نامهای فولدر رزومه رشته ای - موضوعی (رزومه افراد مدعو و ثابت فعلی در آن قرار می گیرد) و زیر فولدر جمعی (رزومه کل اعضا در آن قرار می گیرد). فولدر پتانسیل ها نیز دارای دو زیر بخش فولدر رزومه رشته ای - موضوعی (رزومه افراد مدعو و ثابت فعلی در آن قرار می گیرد) و زیر بخش فولدر جمعی (رزومه کل اعضا در آن قرار می گیرد) می باشد.

۲) بخش های مرتبط با رزومه هر فرد باید حداقل دارای قسمت های ذیل باشد. مشخصات فردی، مشخصات و سوابق تحصیلی، سوابق طرح های تحقیقاتی، مقالات، کتابها، سمینارها و نشست های علمی، سوابق اجرایی، سوابق مدیریتی، سوابق جشنواره ای، سوابق تدریس و مشاوره، دوره های آموزشی گذرانده شده، مهارت های ویژه و علائق، آدرس محل کار و سکونت، شماره تماس، آدرس الکترونیکی و غیره.

۳) کلیه رزومه ها باید به دو صورت الکترونیک و غیر الکترونیک (تایپی) تسلیم اتاق های فکر شود. متن غیر الکترونیک الزاماً باید به امضا فرد متقاضی همکاری با اتاق برسد و در زونکنی که بر اساس موضوع - رشته تنظیم شده، ذخیره شود.

۴) پیشنهاد می گردد در سطح استان، فایل جستجوگری در محیط اکسل طراحی شده (این امر در خصوص تالار یک الزام است) و آیتم های آن شامل نام و نام خانوادگی، تخصص، سال تولد، شغل و سابقه همکاری با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، آدرس، شماره تماس و آدرس الکترونیک باشد. این فایل جهت هر دو فولدر اعضا فعال و فولدر پتانسیل ها الزامی خواهد بود.

(۵) فایل های الکترونیک مرتبط با بانک اطلاعات اعضا اتاق های فکر استانی با چارچوب پیشنهاد شده می بایست به دبیرخانه مرکزی اتاق فکر فرستاده شود. هر سه ماه یکبار، کلیه تغییرات در رزومه افراد (تقویت و تکمیل رزومه ها) و اضافه شدن متقاضیان جدید، می بایست برای دبیرخانه مرکزی اتاق فکر ارسال گردد.